

KYRKNYTT

Nr 2 - 2020

Var en pilgrim
på hemmaplan

SIDAN 2

Delad oro
hjälpes i krisen

SIDAN 4

Foto: Bertil Hellsten

Svenska kyrkan i Stenstorps pastorat

Få nya perspektiv med semester på hemmaplan

Var en pilgrim i sommar

Att pilgrimsvandra på hemmaplan kan vara en storartad upplevelse. I Stenstorps pastorat är förutsättningarna bättre än på de flesta håll.

En gång i tiden var pilgrimer en vanlig syn på Falbygdens vägar innan den förbjöds av Gustav Vasa. Men de senaste 25 åren har pilgrimslederna byggts upp igen.

En pilgrimsvandring bjuder på många olika sorters upplevelser. Det handlar om kroppens rörelse och frisk luft. Det handlar också om naturupplevelse och historiska platser.

– Pilgrimen får dessutom en andlig upplevelse. Det säger Agne Josefsson. Han arbetade i flera år som pilgrimspräst i Skara stift och var med om att skapa de nuvarande lederna.

Genom kopplingen till bygdens kyrkor och andra rastplatser ges möjlighet att låta tankarna gå i andra banor än de invanda,

– Man upptäcker helt enkelt en dimension till av livet, säger han.

Till Trondheim

Genom Stenstorps pastorat går den långa pilgrimsled som sträcker sig från Skånes sydkust och upp till Trondheim. Den lokalpatriotiskt

Foto: Bertil Hellsten

Gudhem är en bra utgångspunkt för den som vill upptäcka pilgrimslederna i Stenstorps pastorat.

lagde inser förstås att avsnitten genom pastoratet är de vackraste och intressantaste på hela leden.

Och alldeles fel är det kanske inte att tycka så. Här finns mycket att se och uppleva både när det gäller natur, historia och kyrkor.

Leden är upplagd så att det går utmärkt att vandra kortare bitar, och det finns flera etapper som lämpar sig för en dagsutflykt. För den ovane kan också en dagsvandring vara en lämplig start.

Knutpunkt i Gudhem

Vill man vandra flera dagar behöver man i år tänka lite extra på möjligheten till övernattnings. I Co-

ronapandemins spår kan det vara lite svårare än vanligt att hitta någonsans att sova.

Pastoratets centrum för den som vill pilgrimsvandra är Gudhem. Här strålar olika leder samman, och här finns också en speciell vandring för den som vill komma tillbaka till startpunkten.

Det är en slinga på drygt en halvmil som kretsar kring Frälsarkransen, alltså det armband som biskop Martin Lönnebo skapade. I armbandet finns olika pärlor för olika aspekter på tillvaron.

Vandra längre

Vill man ha lite längre vandringar så finns exempelvis sträckan Falköping-Gudhem som är 17 kilometer. Då vandrar man via Mösseberg och kommer ner vid Östra Tunhem med en fantastisk utsikt över landskapet.

Vandringen Gudhem-Varnhem via Broddetorp är 25 kilometer och delvis ganska krävande. Här finns dock möjlighet att vandra en del av sträckan på landsvägen vilket gör det lättare.

Det finns också möjlighet att gå från Gudhem till Kungslena via Valtorp. Sträckan är 22 km.

Foto: Bertil Hellsten

Agne Josefsson har gått många pilgrimsvandringar och konstaterar att de ger en extra dimension åt både vandrandet och livet.

Valtorps kyrka är en riktig pärla

Valtorps kyrka är en av Falbygdens pärlor, och värd en omväg.

Det krävs många år på nacken för att en kyrka ska räknas som gammal i Skaraborg. Men Valtorp som började byggas redan år 1100 kvalar in i sällskapet.

– Det är verkligen en pärla, säger Sonja Andersson som arbetade här som kyrkvaktmästare under många år.

Svära i kyrkan

Fast på medeltiden såg kyrkan inte riktigt ut som idag. Den byggdes till år 1722 och om detta finns en särskild berättelse, som är underhållande, men vars sanningshalt ibland ifrågasätts.

Det ska i alla fall ha gått till så att greve Per Axel Wrangel kom sent till julottan och upptäckte att kyrkan var fullsatt. Ingen plats till honom alltså, vilket han kommenterade med en svordom.

Men att svära i kyrkan gick inte för sig. Han fick välja straff: antingen hamna i skamstocken eller bekosta en utbyggnad av kyrkan. Och därmed kunde bygget starta.

Platsar i Antikrundan

Skamstocken finns för övrigt kvar. Den kan ses i vapenhuset och det originella är att de straffade var

Valtorps kyrka är värd ett besök tycker Veronica Johansson och Sonja Andersson.

tvungna att stå upp i stället för att sitta ner som var det vanliga.

Själva kyrkan och dess inventarier är en enda lång historiektion. Nästan varenda sak skulle platsa i antikrundan, och förmodligen få experterna att jubla.

Det gör tyvärr också att kyrkan för det mesta måste hållas låst och larmad. Så det gäller att passa på i samband med gudstjänster och andra samlingar. När vaktmästarna finns på plats på kyrkogården brukar det också gå bra att ta en titt.

Sonja Andersson berättar gärna om de olika sakerna i kyrkan. Här finns exempelvis en kyrkstöt från 1400-talet, det vill säga en lång stav som bland annat användes för att

väcka sovande gudstjänstbesökare.

– Sedan har vi kyrkklockorna i klockstapeln. Gustav Vasa var aldrig intresserad av att lägga beslag på dem. Så originalen från 1200-talet hänger kvar och används fortfarande, berättar hon.

Mycket att se

Utöver detta finns det massor att titta på och fascineras av. Här finns takmålningar, krucifix, skulpturer, vapensköldar och mycket annat. En hel del är från 1700-talet, annat har kommit till under senare renoveringar.

Själva miljön där kyrkan ligger på en kulle, bidrar också till helhetsintrycket.

Så lyckas du med vandringen

Med några få enkla förberedelser ökar chanserna att vandringen blir riktigt lyckad.

Transport till vandringens startpunkt och tillbaka är ofta en nyckelfråga.

Gudhem är därför en bra utgångspunkt, antingen att starta vid eller att ha som mål för vandringen. Här finns ganska gott om bussförbindelser även sommartid.

Resoplaneraren på Västtrafiks hemsida ger bra hjälp om exakta tider.

För att planera mat och eventuell övernattning finns det information på kommunernas hemsidor.

Tänk på att inte bara vandra utan också att ta paus, och att fylla dessa pauser med tid för eftertanke och andakt.

På pastoratets hemsida har vi ställt samman material och länkar som ger tips för dessa stunder.

www.svenskakyrkan.se/stenstorp.

På Skara stifts hemsida finns också material att ta del av. Vanligtvis finns där också en kalender över olika vandringar med ledare.

www.svenskakyrkan.se/skarastift/pilgrim.

Att dela med sig både av sin oro och sin omtanke hjälper oss genom kriser säger själavårdaren Lena Tengelin.

Delad oro och omtanke hjälper oss genom krisen

Dela din oro för Corona, men dela också med dig av din omtanke. Det rådet ger Lena Tengelin, Broddetorp. Hon är en erfaren själavårdare med vana att möta människor i svåra situationer.

När Coronaviruset och dess följder drabbade världen under våren kom det som en chock för ett stort antal människor.

– Många har blivit helt ställda av att livet förändrats så hastigt och så drastiskt. Vi tänker kanske inte på att människor i alla tider mött olika former av kriser, och att vi har en inbyggd styrka och uthållighet att ta oss igenom dem, säger Lena Tengelin.

Beroende av varandra

Hon konstaterar att de restriktioner som införts har drabbat stora delar av tillvaron. Förbudet att samlas i större grupper, och uppmaningen att hålla avstånd har förändrat vår livsföring.

– Vi har upptäckt hur beroende vi är av varandra, något som de flesta av oss nog inte var medvetna om, säger hon.

Egentligen är det inget nytt att vi människor behöver närhet och gemenskap. Det har psykologer och själavårdare vetat länge. Det som nu händer är att många fler på ett nästan brutalt sätt får den insikten.

– Vi känner hur svårt det är att inte kunna röra vid varandra, och i många fall inte ens kunna komma så nära att vi kan titta på varandra, konstaterar hon.

Den här kunskapen kan vara smärtsam, men den kan också ge oss perspektiv på hur tillvaron är i vanliga fall.

– Vi kanske kan inse att livet inte är så dumt, även om det inte är fullkomligt, säger Lena Tengelin.

Ovisst om framtiden

Hon har lång erfarenhet som själavårdare. Bland annat har hon arbetat 13 år vid Skara stifts själavårdsinstitut utanför Alingsås. De lärdomar som hon har med sig från det arbetet går också att tillämpa i den nuvarande situationen, även om det finns skillnader.

– Många av de kriser vi möter är personliga. Det gäller exempelvis när vi mister en anhörig. Vi kan vara starkt påverkade av det som händer, men runt om-

”Vi behöver uthållighet när vi inte vet hur lång vägen är”

Foto: knipseline/pixelio.de

kring fortsätter allt som förut. Nu är hela samhället berört, och det gör det annorlunda.

En skillnad mot svårigheter vi brukar möta är också att vi inte vet hur länge Coronakrisen kommer att vara. Ovissheten gör det svårare att härda ut.

– Vi är mycket uthålligare än vi tror, men visst fresar det på. Springer man ett maratonlopp går det att uppbåda krafterna den sista milen, därför att man vet att det snart är över. En sådan här situation är svårare att hantera.

Dela känslor

Några av de råd hon brukar ge gäller dock även i det här sammanhanget. Dit hör att man inte ska vara rädd för att dela sina känslor och upplevelser med andra.

– Detta är något av självårdens centrum. Har man någon att dela med kan man stå ut med nästan allting. För då är man flera som bär det svåra.

Rent konkret kan detta innebära att man lyfter telefonluren för att kontakta en medmänniska. Det kan exempelvis vara en bekant som man inte kunnat träffa på grund av restriktionerna.

– Vi behöver våga säga ”jag saknar dig”. För hur ofta säger vi egentligen det till varandra.

Rutiner är viktiga

Lena Tengelin konstaterar att vi på det sättet blir varandras självårdare. Ett sätt att bli detta kan också vara att fråga andra om de behöver hjälp.

– Att hjälpa någon annan kan faktiskt vara ett bra sätt att komma bort från sina egna bekymmer och tankar, säger hon.

Ett annat råd är att i möjligaste mån hålla fast vid

sina vanliga rutiner. Att leva ungefär som vanligt har visat sig vara en av de saker som hjälper människor när de drabbas av kriser.

– Kan vi ge vår dag en bestämd struktur så är det lättare att komma igenom den, säger hon och använder uttrycket ”vardagens kitt” om de vanor som gör det enklare att hålla ihop tillvaron.

Till detta hör också att vi vänder oss utåt, och får distans till det som kan kännas svårt. Detta kan ske genom en hobby, eller genom något så enkelt som att pyssla om sina krukväxter.

För den som är van att formulera sig kan det vara en god idé att skriva ner sina tankar i ett block eller dagbok.

– När vi skriver eller på annat sätt formulerar oss så vänder vi oss utåt, mot något annat än oss själva.

Tron ger sammanhang

När det gäller att möta kriser har många forskare konstaterat att människor med gudstro ofta har ett annat förhållningssätt än icke-troende.

– Tron på Gud ger oss ett sammanhang där vi känner att vi hittar vår plats, säger Lena Tengelin.

Den troende har mindre behov av att själv ha kontroll på allt som händer, eftersom man vet att allt hör samman.

Hon konstaterar också att tron kan vara en tillgång vid kriser. Men den är inget bankkonto utan en färskvara, och vi får ta en dag i sänder. Erfarenheten av att tillhöra ett större sammanhang ger kraft och möjligheter att våga fortsätta.

– Det finns en god röst att lyssna till, och den leder oss vidare, säger hon.

Välkommen till Svenska kyrkan i sommar!

Sommarens program för gudstjänster ser inte riktigt ut som det brukar. Det är färre gudstjänster och de är koncentrerade till färre kyrkor. Detta hänger samman med Coronapandemin.

Vi försöker fira gudstjänst där det är möjligt med hänsyn till de restriktioner som gäller, och utifrån allas ansvar att minimera smittorisken. Därför hålls gudstjänsterna i princip bara i de kyrkor där det finns möjlighet att tvätta händerna i rinnande vatten.

Flera av sommarens gudstjänster hålls utomhus,

SÖNDAG 14 JUNI

Första söndagen efter trefaldighet

Bjurums kyrka 18.00 Gudstjänst

LÖRDAG 20 JUNI

Midsommardagen

Brunnhems bygdegård 14.00 Friluftsgudstjänst, vid regn inomhus

SÖNDAG 21 JUNI

Johannes Döparens dag

Segerstads kyrka 10.00 Gudstjänst

SÖNDAG 28 JUNI

Tredje söndagen efter trefaldighet

Broddetorps kyrka 18.00 Sommarmusik

SÖNDAG 5 JULI

Fjärde söndagen efter trefaldighet

Segerstad, Krestin Hannas stuga 15.00 Friluftsgudstjänst, tag med stol och kaffekorg.

Ugglums kyrka 18.00 Sommarmusik

SÖNDAG 12 JULI

Apostladagen

Stenstorps kyrka 10.00, Gudstjänst

SÖNDAG 19 JULI

Sjätte söndagen efter trefaldighet

Hornborga gamla kyrkplats 15.00, Friluftsgudstjänst

eftersom det ger extra möjlighet att hålla avstånd från varandra. I regel serveras inte kyrkkaffe, och i de fall det förekommer vidtas extra åtgärder för att hindra smittspridning.

Folkhälsomyndighetens regler om antalet deltagare vid samlingar gäller naturligtvis också våra gudstjänster.

Ändringar kan ske, så håll utkik efter annonser i lokalpressen. Se även hemsidan www.svenskakyrkan.se/stens-torp

SÖNDAG 26 JULI

Kristi förklarings dag

Gudhems kyrka 10.00. Vandringsgudstjänst.

Valtorps kyrka 18.00 Sommarmusik

SÖNDAG 2 AUGUSTI

Åttonde söndagen efter trefaldighet

Borgunda, Ubbatorp 10.00, Friluftsgudstjänst

Stenstorps kyrka 18.00, Sommarmusik

SÖNDAG 9 AUGUSTI

Nionde söndagen efter trefaldighet

Östra Tunhems kyrka 10.00 Gudstjänst

Dala, Kalltorp 18.00 Friluftsgudstjänst med korvgrillning, tillsammans med hembygdsföreningen

SÖNDAG 16 AUGUSTI

Tionde söndagen efter trefaldighet

Ugglum, Flakebergsstugan 15.00, Friluftsgudstjänst

Högstena kyrka 18.00, Sommarmusik

SÖNDAG 23 AUGUSTI

Elfte söndagen efter trefaldighet

Håkantorps kyrka 10.00 Gudstjänst

Borgunda, Skinntorpet 15.00 Ekumenisk friluftsgudstjänst, tag med stol och kaffekorg

Gudhems kyrka 20.00 Sommarmusik

SÖNDAG 30 AUGUSTI

Tolfte söndagen efter trefaldighet

Bjurums kyrka 10.00 Gudstjänst

Stenstorp, Björktuna 15.00 Gudstjänst, Röda korset bjuder på kaffe

ONSDAG 2 SEPTEMBER

Gudhems kyrka 19.00 Sinnesromässa, Fika från kl 18.30

SÖNDAG 6 SEPTEMBER

Trettonde söndagen efter trefaldighet

Dala kyrka 11.00 Konfirmation

Östra Tunhems kyrka 18.00 Gudstjänst

Klingande sommar i våra kyrkor

Det bjuds på mycket musik i pastoratets kyrkor under sommarmånaderna. Det blir allt från barock till musikal, och dessutom ett program med både toner, dikter och bilder.

Musiksommaren inleds den 28 juni då Sommarkören framträder i Broddetorps kyrka. Körens medlemmar hör hemma i trakten och de presenterar ett varierat program under ledning av Majken Frid Larsson.

Temat är Sång i sommartid, och precis som titeln antyder framför kören musik som speglar årstiden. Det handlar med andra ord om ljusa klanger som förmedlar glädje över livet och naturen.

Toner från en ruin

Sommarens kanske mest spännande musikstund hålls 23 augusti som avslutning på årets samlingar. Då kommer Cecilia Luther på besök till Gudhem. Hon har med sig sin fiol, dikter, bilder och ett program som heter Toner och tankar från en kyrkoruin.

Cecilia Luther bor i Sjövik som ligger utanför Alingsås. Hon är utbildad violinist och lärare vid musikhögskolan i Göteborg. Dessutom skriver hon dikter och målar akvareller, vilket bland annat resulterat i två böcker. Sommaren 2019 besökte hon Gudhem och medan hon vandrade runt i klosterruinen väcktes olika tankar.

– Jag började tänka på att många människor går in i denna sköna ruin med turistens eller historikens blick. Men hur ofta får denna plats vara det den en gång var: en plats för bön, eftertanke och möte med sig själv och med Gud, säger hon.

Besöket resulterade därför både i bildskisser och idéer till en musikandakt. Det är detta program som kommer att framföras i Gudhem.

Olika stilar

Den 5 juli gästas Ugglums kyrka av Magnus Larsson, Han spelar gitarr, luta och teorb, det vill säga en långhalsad luta med extra bassträngar. Musiken blir av det klassiska slaget.

Den 26 juli blir det folkmusik i Valtorps kyrka. Programmet framförs av Eva Tjörnebo och Viskompaniet. Gruppen på fem personer hanterar en rad olika instrument.

Den 2 augusti är det dags för sånggruppen Fyrton att besöka Stenstorps kyrka. Den består fyra ungdomar från Timmersdala, som sjunger både med och utan ackom-

Cecilia Luther bjuder på både musik, dikter och bilder.

panjemang, Programmet omfattar allt från psalmer till melodier från musikaler.

Den 16 augusti är det Sanna Moberg och Eva Kälvelids tur att komma på besök. Susanna är sångerska och Eva arbetar som kyrkomusiker i Sandhult-Bredared utanför Borås.

Årets sommarmusik

Söndag 28/6 kl. 18.00 Broddetorps kyrka
"Sång i sommartid"

Sommarkören under ledning av Majken Frid Larsson

Söndag 5/7 kl. 18.00 Ugglums kyrka
"En resa i tid och rum med luta och gitarr"
Magnus Larsson Teorb och gitarr

Söndag 26/7 kl. 18.00 Valtorps kyrka
"Visor och spelmanslåtar"
Eva Tjörnebo & Viskompaniet

Söndag 2/8 kl. 18.00 Stenstorps kyrka
"Sommarstämning"
Sånggruppen Fyrton

Söndag 16/8 kl. 18.00 Högstena kyrka
"Lövet som guld i din famn"
Susanna Moberg sång Eva Kälvelid piano

Söndag 23/8 kl. 20.00 Obs tiden! Gudhems kyrka
"Toner och tankar från en kyrkoruin"
Cecilia Luther, bilder, dikter, musik.

Läs om mer musik i Falbygdens kyrkor på hemsidan
www.svenskakyrkan.se/stenstorp

Välkommen att kontakta oss

Stenstorps pastorat
Prästgatan 6, 521 60 Stenstorp
Pastorsexpeditionens öppet-och telefontider
Måndag-torsdag, kl. 9-12.
Telefon: 0500-49 95 00, Fax: 0500-49 95 29
Webbplats: www.svenskakyrkan.se/stenstorp
E-post: stenstorps.pastorat@svenskakyrkan.se

Präster

Mikael Blom, kyrkoherde (sjukskriven)
Bengt-Åke Öhgren, vik kyrkoherde, mobil: 070-899 00 75
bengt-ake.ohgren@hotmail.com
Thomas Hagert, komminister
0500-49 95 25, mobil: 073-073 36 70
thomas.hagert@svenskakyrkan.se
Ann-Mari Svensson, vik komminister
Mobil: 070-659 38 46

Diakon

Ann-Kristin Gillberg, 0500-49 95 04, mobil: 070 727 85 77
ann-kristin.gillberg@svenskakyrkan.se

Kantorer

Majken Frid Larsson: 0500-49 95 10, mobil: 070 268 57 66
Gerts Gillberg: 0500-49 95 11, mobil: 070- 361 15 29
Annelie Karlsson, mobil 070-761 81 20
Gunnar Hagenfeldt: mobil: 070-833 69 48

Barn och ungdomsverksamhet

Lena Arvidsson: 0500-49 95 13, mobil: 070 302 04 00
Maria Djurberg: 0500-49 95 14, mobil: 072 571 45 00

Fastigheter och kyrkogårdar

Fastighetsförvaltare: Per Johansson
0500-49 95 07, mobil: 073-022 19 93
per.johansson3@svenskakyrkan.se
Kyrkogårdsadministratör: Eva Johansson
0500-49 95 02, mobil: 0725-75 46 40
eva.johansson3@svenskakyrkan.se
Expeditionen öppen måndag och fredag 9-17

Kyrkvaktmästare ansvariga

Stenstorp:
Christer Lönnqvist: 0500-49 95 16, mobil: 070-370 93 84
Dala, Borgunda och Högstena:
Arne Johansson: 0500-49 95 17, mobil: 070-722 53 01
Segerstad, Valtorp och Håkantorp:
Håkan Svensson: 0500-49 95 19, mobil: 072-575 45 80
Broddetorp:
Irène Wallgren: 0500-49 95 21, mobil: 070-220 81 70
Gudhem, Bjurum, Ugglum och Östra Tunhem:
Annelie Ahlström: 0500-49 95 22, mobil: 070-301 97 99

Gratis kyrktaxi till gudstjänsten

Behöver du hjälp att ta dig till Svenska kyrkans gudstjänster och andra samlingar? I så fall kan du åka Kyrktaxi. Det är gratis och gäller alla former av gudstjänster, församlingsträffar och syföreningar. Däremot omfattas inte begravningar, bröllop och liknande förrättningar.

Du bokar genom att ringa 0515-100 10 och uppger att det gäller Kyrktaxi i Stenstorps pastorat, samt vilken kyrka eller församlingshem du ska åka till.

Jourhavande präst har öppet längre

Behöver du någon att tala med? Pastoratets präster och diakon finns till för dig, och kan nås under dagtid. Telefonnummer finns i listan ovan.

Om du vill nå en präst på andra tider så finns Jourhavande präst. Under Coronapandemin är öppettiderna kl 17-08 varje dag. Ring 112 och be att få bli kopplad.

Kyrkguiden hjälper dig hitta

Med Svenska kyrkans mobilapp Kyrkguiden kan du hitta till Svenska kyrkan med hjälp av mobiltelefonen. Du kan söka via karta eller via kyrkans namn. I appen hittar du också församlingarnas kalendrar om gudstjänster, konserter med mera, och få påminnelser så du inte missar något.

Du kan hitta Kyrkguiden, genom att söka på "Svenska kyrkan" i App Store eller Google Play store. Den är gratis.

Kyrknytt ges ut av Stenstorps pastorat. Ansvarig utgivare: Mikael Blom
Text och foto Sven-Erik Falk om inget annat anges.
Tryck: Stema specialtryck, Borås, 2020

Svenska kyrkan
STENSTORPS PASTORAT